

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

6 päivänä lokakuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeusvaltio – Tehokas oikeussuoja unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla – SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta – Tuomareiden erottamattomuuden ja riippumattomuuden periaatteet – Yleisen tuomioistuimen tuomarin siirto ilman hänen suostumustaan – Valitus – Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) (ylin tuomioistuin, ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto, Puola) tuomarin antama määräys tutkimatta jättämisestä – Puolan tasavallan presidentti nimittää tuomarin kansallisen tuomarineuvoston päätöksen perusteella siitä huolimatta, että kyseisen päätöksen täytäntöönpanoa on lykätty tuomioistuimen päätöksellä unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuasiassa antamaa tuomiota odottaessa – Tuomari ei ole riippumaton ja puolueeton, etukäteen laillisesti perustettu tuomioistuin – Unionin oikeuden ensisijaisuus – Mahdollisuus todeta tällainen tutkimatta jättäminen koskeva määräys mitättömäksi

Asiassa C-487/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (ylin tuomioistuin, siviilijaosto, Puola) on esittänyt 21.5.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.6.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, jonka on pannut vireille

W.Ż.,

Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową, aiemmin Prokurator Prokuratury Krajowej Bożena Górecka, ja

Rzecznik Praw Obywatelskichin

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti R. Silva de Lapuerta, jaostojen puheenjohtajat A. Prechal (esittelevä tuomari), M. Vilaras, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin ja N. Wahl sekä tuomarit D. Šváby, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: yksikönpäällikkö M. Aleksejev,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.9.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- W.Ż., edustajinaan S. Gregorczyk-Abram ja M. Wawrykiewicz, adwokaci,
- Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową, edustajinaan R. Hernand, A. Reczka, S. Bańko, B. Górecka ja M. Słowińska,
- Rzecznik Praw Obywatelskich, edustajinaan P. Filipek ja M. Taborowski,
- Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna, S. Żyrek ja A. Dalkowska,
- Euroopan komissio, asiamiehinään K. Herrmann, P. Van Nuffel ja H. Krämer, sittemmin asiamiehinään K. Herrmann ja P. Van Nuffel,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.4.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEU 2 artiklan, SEU 6 artiklan 1 ja 3 kohdan ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan, SEUT 267 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty menettelyssä, jonka on pannut vireille tuomari W.Ż. ja joka koskee päätöstä, jolla Krajowa Rada Sądownictwa (kansallinen tuomarineuvosto, Puola, jäljempänä KRS) päätti lausunnon antamisen raukeamisesta sellaisen valituksen osalta, jonka W.Ż. oli tehnyt Sąd Okręgowy w K:n (K:n alueellinen tuomioistuin, Puola) puheenjohtajan tekemästä W.Ż:n kyseisen tuomioistuimen jaostosta toiseen siirtämisestä koskevasta päätöksestä (jäljempänä valituksenalainen päätös); W.Z. on valittanut tästä päätöksestä Sąd Najwyższyyn (ylin tuomioistuin, Puola) ja tähän valitukseen puolestaan liittyy vaatimus Izba Kontroli Nadzyczajnej i Spraw Publicznychin (ylimääräisen valvonnan ja yleisten asioiden jaosto, Puola), jonka tehtäviin mainitun valituksen käsittely kuuluu, kaikkien tuomareiden jääväämisestä.

Puolan oikeus

Perustuslaki

- 3 Perustuslain 7 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Viranomaiset toimivat lainsäädännön nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

- 4 Perustuslain 10 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Puolan tasavallan poliittisen järjestelmän perustana on lainsäädäntövallan, toimeenpanovallan ja tuomiovallan välinen erottelu ja tasapaino.

2. Lainsäädäntövaltaa käyttävät Sejm (parlamentin alahuone) ja Senat (parlamentin ylähuone), täytäntöönpanovaltaa käyttävät tasavallan presidentti ja hallitus, ja tuomiovaltaa käyttävät tuomioistuimet.”

5 Perustuslain 45 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jokaisella on oikeus oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin toimivaltaisessa, riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa ilman aiheetonta viivytystä.”

6 Perustuslain 60 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Puolan kansalaisilla, joilla on täydet kansalaisoikeudet, on oikeus päästä julkisiin tehtäviin yhdenvertaisin edellytyksin.”

7 Perustuslain 77 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Lailla ei voida estää ketään puolustamasta loukattuja vapauksiaan ja oikeuksiaan tuomioistuimessa.”

8 Perustuslain 179 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tasavallan presidentti nimittää tuomarit [KRS:n] ehdotuksesta tehtäviinsä ennalta määräämättömäksi ajaksi.”

9 Perustuslain 184 §:ssä säädetään seuraavaa:

”[Naczelny Sąd Administracyjny (ylin hallintotuomioistuin, Puola)] ja muut hallintotuomioistuimet valvovat julkishallinnon toimintaa lainsäädännön asettamissa rajoissa. – –”

Ylimmästä tuomioistuimesta annettu uusi laki

10 Tasavallan presidentti allekirjoitti 20.12.2017 ylimmästä tuomioistuimesta 8.12.2017 annetun lain (ustawa o Sądzie Najwyższym) (Dz. U. 2018, järjestysnumero 5; jäljempänä ylimmästä tuomioistuimesta annettu uusi laki). Uusi laki tuli voimaan 3.4.2018.

11 Ylimmästä tuomioistuimesta annetulla uudella lailla perustettiin muun muassa ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto Sąd Najwyższyyn.

12 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun uuden lain 26 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioista käsittelevän jaoston toimivaltaan kuuluvat ylimääräiset muutoksenhaut, vaaleja koskevat riita-asiat ja kansallisen kansanäänestyksen tai perustuslakia koskevan kansanäänestyksen pätevyyden riitauttaminen, vaalien ja kansanäänestyksen pätevyyden toteaminen, muut julkisoikeudelliset asiat, mukaan lukien kilpailun suojaamista, energia-alan sääntelyä, televiestintää ja rautatieliikennettä koskevat riita-asiat, sekä valitukset, jotka on tehty Przewodniczy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizjin (kansallisen radio- ja televisioneuvoston pääjohtaja, Puola) päätöksistä, ja valitukset, jotka koskevat oikeudenkäynnin kohtuutonta kestoa yleisissä tuomioistuimissa ja sotilastuomioistuimissa sekä Sąd Najwyższyssa.”

13 Ylimmästä tuomioistuimesta annetun uuden lain 29 §:n mukaan tasavallan presidentti nimittää Sąd Najwyższyn tuomarit KRS:n ehdotuksesta.

KRS:stä annettu laki

- 14 KRS:ää koskevat säännökset sisältyvät kansallisesta tuomarineuvostosta 12.5.2011 annettuun lakiin (ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa) (Dz. U. 2011, nro 126, järjestysnumero 714), sellaisena kuin se on muutettuna muun muassa kansallisesta tuomarineuvostosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 8.12.2017 annetulla lailla (ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw) (Dz. U. 2018, järjestysnumero 3) sekä yleisten tuomioistuinten järjestämisestä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 20.7.2018 annetulla lailla (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw) (Dz. U. 2018, järjestysnumero 1443) (jäljempänä KRS:stä annettu laki).
- 15 KRS:stä annetun lain 37 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:
- ”Jos useampi ehdokas on hakenut tiettyä tuomarinvirkaa, [KRS] tutkii ja arvioi kaikki hakemukset yhdessä. Tässä tilanteessa [KRS] valmistelee päätöksen, joka sisältää kaikkien ehdokkaiden osalta sen ratkaisut tuomarinvirkaan nimittämistä koskevan ehdotuksen tekemisestä.”
- 16 Kyseisen lain 43 §:ssä säädetään seuraavaa:
- ” 1. [KRS:n] päätös tulee lainvoimaiseksi, jos siihen ei voida hakea muutosta.
2. Jos kaikki menettelyyn osallistuneet eivät ole riitauttaneet 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä, päätös tulee lainvoimaiseksi siltä osin kuin se sisältää ratkaisun olla tekemättä nimittämisehdotusta sellaisten osallistujien, jotka eivät ole hakeneet muutosta, nimittämiseksi tuomarin tehtäviin, jollei 44 §:n 1 b momentissa toisin säädetä.”
- 17 KRS:stä annetun lain 44 §:ssä säädettiin seuraavaa:
- ”1. Menettelyyn osallistunut henkilö voi hakea muutosta Sąd Najwyższyssä [KRS:n] päätöksen lainvastaisuuden perusteella, jollei erillisissä säännöksissä toisin säädetä. – –
- 1a. Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevissa yksittäistapauksissa on mahdollista hakea muutosta Naczelny Sąd Administracyjnylta. Kyseisissä asioissa ei ole mahdollista hakea muutosta Sąd Najwyższylta. Muutoksenhaku Naczelny Sąd Administracyjnyssa ei voi perustua sitä, miten ehdokkaat täyttävät ne kriteerit, jotka otetaan huomioon päätöksessä Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevan ehdotuksen esittämisestä, koskevan arvioinnin virheellisyyteen.
- 1b. Jos kaikki menettelyyn osallistuneet henkilöt eivät ole Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevissa yksittäistapauksissa riitauttaneet 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, mainittu päätös tulee lainvoimaiseksi Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevan ehdotuksen esittämisestä tehdyn päätöksen sisältävän osan ja saman tuomioistuimen tuomarinvirkaan nimittämistä koskevan ehdotuksen esittämättä jättämisestä tehdyn päätöksen sisältävän osan osalta, siltä osin kuin kyse on niistä menettelyyn osallistuneista henkilöistä, jotka eivät hakeneet muutosta.

– –

3. [Siviiliprosessilain] säännöksiä – –, jotka koskevat kassaatiovalitusta, sovelletaan Sąd Najwyższyssa ja Naczelny Sąd Administracyjnyssa käytäviin menettelyihin. Kyseisen lain 87¹ §:n säännöksiä ei sovelleta.
4. Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevissa yksittäistapauksissa se, että Naczelny Sąd Administracyjny kumoaa Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevan ehdotuksen esittämättä jättämisestä tehdyn [KRS:n] päätöksen, vastaa sitä, että Sąd Najwyższyn avoinna olevaa tuomarinvirkaa koskevaan menettelyyn osallistunut ja muutosta hakenut henkilö valitaan avoinna olevaan tuomarinvirkaan, jota koskeva menettely [KRS:ssä] ei Naczelny Sąd Administracyjнын tuomion antamispäivänä ole päättynyt, tai jos tällaista menettelyä ei ole, seuraavaan julkaistavaan avoinna olevaan tuomarinvirkaan Sąd Najwyższyssa.”
- 18 KRS:stä annetun lain 44 §:n 1a momentti lisättiin kyseiseen pykälään kansallisesta tuomarineuvostosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 8.12.2017 annetulla lailla, joka tuli voimaan 17.1.2018, ja 1b ja 4 momentti lisättiin siihen yleisten tuomioistuinten järjestämisestä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 20.7.2018 annetulla lailla, joka tuli voimaan 27.7.2018. Ennen näitä muutoksia mainitussa 1a momentissa tarkoitettuun muutoksenhakuun Sąd Najwyższyssa sovellettiin saman 44 §:n 1 momentin säännöksiä.
- 19 Trybunał Konstytucyjny (perustuslakituomioistuin, Puola) totesi 25.3.2019 antamallaan tuomiolla, että KRS:stä annetun lain 44 §:n 1a momentti oli perustuslain 184 §:n vastainen, lähinnä sillä perusteella, että mainitussa 1a momentissa Naczelny Sąd Administracyjnylle annettu toimivalta ei ole perusteltu kyseessä olevien asioiden luonteen, kyseisen tuomioistuimen organisatoristen ominaispiirteiden eikä sen soveltaman menettelyn kannalta. Trybunał Konstytucyjny totesi kyseisessä tuomiossa myös, että kyseisestä perustuslainvastaisuutta koskevasta toteamuksesta ”seuraa välttämättä kaikkien kumottuun säännökseen perustuvien vireillä olevien oikeudenkäyntien päättäminen”.
- 20 Tämän jälkeen KRS:stä annetun lain 44 §:ää muutettiin kansallisesta tuomarineuvostosta annetun lain ja hallintoriita-asioiden käsittelyn järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 26.4.2019 annetulla lailla (ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów administracyjnych; Dz. U. 2019, järjestysnumero 914; jäljempänä 26.4.2019 annettu laki), joka tuli voimaan 23.5.2019. Kyseisen 44 §:n 1 momentissa säädetään sittemmin seuraavaa:
”Menettelyyn osallistunut henkilö voi hakea muutosta Sąd Najwyższyltä ja vedota [KRS:n] päätöksen lainvastaisuuteen, jollei erillisissä säännöksissä toisin säädetä. Muutoksenhaku ei ole mahdollista Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevissa yksittäistapauksissa.”
- 21 Lisäksi 26.4.2019 annetun lain 3 §:ssä säädetään, että ”lausunnon antaminen raukeaa suoraan lain nojalla niissä menettelyissä, jotka koskevat muutoksenhakua [KRS:n] Sąd Najwyższyn tuomarinvirkaan nimittämistä koskevissa yksittäistapauksissa tekemistä päätöksistä ja jotka on aloitettu mutta joita ei ole ratkaistu ennen tämän lain voimaantuloa”.

Yleisten tuomioistuinten järjestämisestä annettu laki

- 22 Yleisten tuomioistuinten järjestämisestä 27.7.2001 annetun lain (ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych), sellaisena kuin se on muutettuna (Dz. U. 2019, järjestysnumero 52), 22a §:ssä säädetään seuraavaa:

”_ _

4b. Tuomarin siirtäminen toiseen jaostoon ei edellytä hänen suostumustaan, jos

1) siirto tapahtuu toiseen jaostoon, joka käsittelee samaan alaan kuuluvia asioita

– –

4c. Edellä 4b momentin 1 – – kohdan säännöksiä ei sovelleta tuomariin, joka on kolmen vuoden kuluessa ilman suostumustaan siirretty toiseen jaostoon. – –

5. Tuomari tai avustava tuomari, jonka tehtäviä on muutettu siten, että hänen vastuualueensa muuttuu, erityisesti kyseisen tuomioistuimen toiseen jaostoon siirron vuoksi, voi hakea muutosta [KRS:ltä] seitsemän päivän kuluessa siitä, kun hänelle on osoitettu uusia tehtäviä. Muutosta ei voida hakea, jos kyseessä on

1) siirto jaostoon, joka käsittelee samaan alaan kuuluvia asioita

– –”

Siviiliprosessilaki

23 Siviiliprosessikoodeksista 17.11.1964 annetun lain (ustawa - Kodeks postępowania cywilnego), sellaisena kuin se on muutettuna (Dz.U. 2018, järjestysnumero 1360) (jäljempänä siviiliprosessilaki), 49 §:ssä säädetään seuraavaa:

”– – tuomioistuimien jäävää tuomarin tämän pyynnöstä tai asianosaisen vaatimuksesta, jos on olemassa sellainen seikka, joka voisi luoda perustellun epäilyksen hänen puolueettomuudestaan tietyssä asiassa.”

24 Siviiliprosessilain 50 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Siihen saakka, kunnes tuomarin jääväämistä koskevasta vaatimuksesta on annettu ratkaisu,

1) tuomari, jota vaatimus koskee, voi jatkaa toimintaansa

2) asian käsittelyn päättävää ratkaisua tai toimenpidettä ei voida antaa.”

25 Siviiliprosessilain 365 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Lainvoimainen ratkaisu sitoo paitsi asianosaisia ja ratkaisun tehnyttä tuomioistuinta myös muita tuomioistuimia, muita viranomaisia ja hallintoelimiä sekä laissa säädetyissä tapauksissa muita henkilöitä.”

26 Mainitun lain 388 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos kassaatiovalituksen yhteydessä tuomion täytäntöönpano on omiaan aiheuttamaan jollekin asianosaiselle korjaamatonta vahinkoa, toisen oikeusasteen tuomioistuin voi lykätä valituksenalaisen ratkaisun täytäntöönpanoa siihen saakka, kunnes valitusmenettely on saatettu päätökseen – –. Päätös voidaan tehdä suljetuin ovin. – –”

27 Siviiliprosessilain 391 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen menettelysääntöjä sovelletaan analogisesti toisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävään menettelyyn, jollei sitä koskevia erityisiä säännöksiä ole.”

28 Siviiliprosessilain 398²¹ §:ssä säädetään seuraavaa:

”Valitusmenettelyä koskevia menettelysääntöjä sovelletaan analogisesti Sąd Najwyższyssa käytävään menettelyyn, jollei sitä koskevia erityisiä säännöksiä ole.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

29 W.Ż. toimii tuomarina Sąd Okręgowy w K:ssä (K:n alueellinen tuomioistuin). Kyseisen tuomioistuimen presidentti päätti 27.8.2018 antamallaan päätöksellä yleisten tuomioistuinten järjestämisestä annetun lain 22a §:n 4b momentin 1 kohdan nojalla siirtää W.Ż:n mainitun tuomioistuimen jaostosta, jossa hän siihen saakka oli toiminut, tämän tuomioistuimen toiseen jaostoon.

30 W.Ż. valitti tästä päätöksestä KRS:ään mainitun lain 22a §:n 5 momentin nojalla. KRS totesi riidanalaisessa päätöksessä, että lausunnon antaminen valituksesta raukeaa.

31 W.Ż. valitti 14.11.2018 riidanalaisesta päätöksestä Sąd Najwyższyyn. Kyseisessä tuomioistuimessa mainitun valituksen käsittelemiseen on toimivaltainen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto. Tässä yhteydessä W.Ż. esitti kuitenkin myös vaatimuksen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevän jaoston kaikkien tuomareiden jäävämisestä sillä perusteella, että kun otetaan huomioon heidän nimittämistään koskevat menettelysäännöt, he eivät tarjoa vaadittuja riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeita. Tämän vaatimuksen tutkiminen kuuluu Sąd Najwyższyn Izba cywilnan (siviiliasian jaosto) toimivaltaan kolmen tuomarin kokoonpanossa.

32 Siltä osin kuin kyse on mainituista nimittämistä koskevista menettelysäännöistä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin eli Sąd Najwyższy (Izba cywilna), joka käsittelee asiaa laajennetussa seitsemän tuomarin kokoonpanossa, täsmentää, että KRS:n 28.8.2018 tekemästä päätöksestä nro 331/2018, jossa ehdotettiin tasavallan presidentille asianomaisten nimittämistä ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevän jaoston tuomarin virkoihin, ovat KRS:stä annetun lain 44 §:n 1a momentin perusteella Naczelny Sąd Administracyjnyyn valittaneet hakijat, joiden nimittämistä KRS ei ehdottanut tässä päätöksessä.

33 Naczelny Sąd Administracyjny määräsi 27.9.2018 antamassaan lopullisessa päätöksessä siviiliprosessilain 388 §:n 1 momentin ja 398²¹ §:n sekä KRS:stä annetun lain 44 §:n 3 momentin nojalla päätöksen nro 331/2018 täytäntöönpanon lykkäämisestä.

34 Mainittujen valitusten ja mainitun päätöksen olemassaolosta huolimatta tasavallan presidentti nimitti 10.10.2018 ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevän jaoston tuomarin virkoihin eräät niistä hakijoista, joita KRS oli ehdottanut päätöksessä nro 331/2018.

35 Tämän jälkeen Naczelny Sąd Administracyj lykkäsi 22.11.2018 tekemillään päätöksillä sille tehtyjen valitusten käsittelyä siihen saakka, kunnes unionin tuomioistuin lausuisi ennakkoratkaisukysymyksistä, jotka tämä sama kansallinen tuomioistuin oli esittänyt sille 21.11.2018 tekemällään päätöksellä asiassa, joka johti tuomioon 2.3.2021, A.B. ym. (Tuomareiden

nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku) (C-824/18, jäljempänä tuomio A.B. ym., EU:C:2021:153) ja joka koski erästä toista KRS:n päätöstä, jossa oli ehdotettu tasavallan presidentille tiettyjä hakijoita nimitettäväksi tuomarinvirkoihin Sąd Najwyższyn siviili- ja rikosjaostoihin. Naczelny Sąd Administracyjny tiedusteli näillä kysymyksillä pääasiallisesti, onko unionin oikeus esteenä KRS:stä annetun lain 44 §:n 1a– 4 momentin kaltaisille säännöksille.

- 36 Tasavallan presidentti nimitti 20.2.2019 ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevän jaoston tuomarin virkaan henkilön, jota KRS oli ehdottanut myös päätöksessään nro 331/2018 (jäljempänä asianomainen tuomari).
- 37 Asianomainen tuomari, joka käsitteli asiaa yhden tuomarin kokoonpanossa ilman, että hänellä olisi ollut käytettävissään kolmen tuomarin kokoonpanossa istuneen Sąd Najwyższyn (Izba cywilna) hallussa tuolloin ollutta asiakirja-aineistoa, ja kuulematta W.Ż:aa, antoi 8.3.2019 määräyksen, jolla hän jätti tutkimatta W.Ż:n riidanalaisesta päätöksestä tekemän valituksen (jäljempänä riidanalainen määräys).
- 38 Sąd Najwyższy (Izba cywilna) totesi kolmen tuomarin kokoonpanossa 20.3.2019 antamassaan ratkaisussa, että riidanalainen määräys oli annettu siviiliprosessilain 50 §:n 3 momentin 2 kohdan vastaisesti, ja korosti, että kyseinen säännös on esteenä asian käsittelyn päättävän ratkaisun antamiselle niin kauan kuin jonkin toisen tuomarin esittämästä tuomarin jäävämmistä koskevasta vaatimuksesta ei ole annettu ratkaisua. Mainittu tuomioistuin totesi tässä samassa päätöksessä lisäksi, että kyseisellä määräyksellä loukattiin W.Ż:n puolustautumisoikeuksia, sellaisina kuin ne on taattu perustuslain 45 §:n 1 momentissa, Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklan 1 kappaleessa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa, koska mainitun määräyksen oli antanut elin, jolla ei ollut käytettävissään asian asiakirja-aineistoa, ja ilman, että W.Ż. olisi saanut tutustua virallisen syyttäjän näkemykseen.
- 39 Kyseinen tuomioistuin tarkasteli tässä päätöksessä myös kysymystä siitä, oliko asianomaisella tuomarilla todella tuomarin asema, sillä muussa tapauksessa olisi katsottava, että riidanalainen määräys ei ole oikeudellisesti olemassa. Tähän kysymykseen annettavalla vastauksella on merkitystä tässä samassa tuomioistuimessa vireillä olevan jäävämmistä koskevan menettelyn tuloksen kannalta, koska siinä tapauksessa, että riidanalaisen määräyksen todetaan olevan olemassa, tämä menettely on päätettävä lausunnon antamisen raukeamista koskevalla päätöksellä, koska asia on vailla kohdetta, kun taas siinä tapauksessa, että tämä määräys ei ole olemassa, on sen sijaan ratkaistava W.Ż:n esittämä jäävämmistä koskeva vaatimus. Näissä olosuhteissa Sąd Najwyższy (Izba Cywilna), joka toimi seitsemän tuomarin kokoonpanossa, päätti esittää ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle seuraavat kysymykset:
- ”1) Onko ratkaisu, jolla jätetään tutkimatta Sąd Najwyższyn KRS:n päätöksestä tehty valitus ja jonka antaa yhden tuomarin kokoonpanossa henkilö, joka on nimitetty Sąd Najwyższyn tuomariksi huolimatta siitä, että KRS:n päätöksestä, jossa ehdotetaan tämän henkilön nimittämistä Sąd Najwyższyn tuomarin tehtäviin, oli aiemmin valitettu Naczelny Sąd Administracyjnyyn, ja vaikka menettely viimeksi mainitussa tuomioistuimessa oli vielä vireillä ajankohtana, jolloin nimityskirja annettiin tiedoksi, oikeudellisesti olemassa, ja päättääkö se menettelyn, joka pantiin vireille kyseessä olevalla valituksella?

- 2) Onko KRS:n päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen [siviiliprosessilain] 388 §:n 1 momentin ja 398²¹ §:n sekä [KRS:stä annetun lain] 44 §:n 3 momentin nojalla, josta Naczelny Sąd Administracyjny on määrännyt ennen Sąd Najwyższy tuomarin tehtäviin nimittämistä koskevan nimityskirjan tiedoksi antamista, merkityksellinen 1 kohdassa esitetyn kysymyksen ratkaisemisen kannalta?”
- 40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että sen käsiteltäväksi näin saatettuihin kysymyksiin annettava vastaus riippuu muun muassa siitä, onko tällaisissa olosuhteissa nimitetty tuomari SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa, SEUT 267 artiklassa, perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu riippumaton, puolueeton ja laillisesti perustettu tuomioistuin.
- 41 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa nimittäin edellytetään, että jäsenvaltiot takaavat, että niiden kansalliset tuomioistuimet, joiden on annettava ratkaisu unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, täyttävät tällaiset vaatimukset, mikä merkitsee muun muassa sitä, että asianomaiset tuomarit nimitetään sääntöjen mukaisesti.
- 42 Yhtäältä ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevän jaoston tehtävänä on ratkaista muun muassa asioita, jotka kuuluvat unionin oikeuden soveltamisalaan, kuten esimerkiksi kilpailun suojaamista ja energia-alan sääntelyä. Toisaalta riidanalainen määräys annettiin asiassa, joka koski sellaisen kansallisen tuomioistuimen tuomarin asemaa ja riippumattomuuden suojaa, jonka puolestaan on annettava ratkaisu unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, mikä edellyttää pääasian menettelyn jokaisessa vaiheessa perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa asetettujen vaatimusten noudattamista.
- 43 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo lisäksi, että asianomainen tuomari nimitettiin rikkomalla räikeästi ja tarkoituksellisesti tuomareiden nimittämismenettelyä säänteleviä Puolan lainsäädännön perustavanlaatuisia säännöksiä.
- 44 Ensinnäkin kyseinen nimitys toteutettiin, vaikka Naczelny Sąd Administracyjny käsiteltäväksi oli saatettu valitus päätöksestä nro 331/2018, jossa ehdotettiin asianomaisen nimittämistä. Perustuslain 179 §:stä ilmenee kuitenkin, että tällaisella ehdotuksella on konstitutiivinen ulottuvuus, joten niin kauan kuin kyseisen päätöksen oikeudellinen olemassaolo on epävarma kyseisen valituksen johdosta, nimityksillä ei ole oikeudellista perustaa, koska tällaisella valituksella pyritään takaamaan nimittämismenettelyyn osallistuville henkilöille heidän oikeutensa päästä julkiseen virkaan yhdenvertaisesti ja heidän oikeutensa saada asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi perustuslain 45 §:n 1 momentin, 60 §:n ja 77 §:n 2 momentin mukaisesti.
- 45 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan KRS:stä annetun lain 44 §:n 1b ja 4 momentin säännökset eivät voi vaikuttaa edellä esitettyyn. Kuten tämän tuomion 35 kohdassa on todettu, Naczelny Sąd Administracyjny esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka johti tuomioon A.B. ym., niiden epäilyksien vuoksi, joita tällä kansallisella tuomioistuimella oli mainittujen kansallisten säännösten yhteensopivuudesta unionin oikeuden kanssa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa siis, että Naczelny Sąd Administracyjny on ratkaistava mainittu yhteensopivuutta kysymys tai varmistettava näiden samojen säännösten unionin oikeuden mukainen tulkinta ottamalla huomioon unionin tuomioistuimen sille tässä asiassa esittämät selvennykset.

- 46 Toiseksi tasavallan presidentti rikkoi siviiliprosessilain 365 §:n 1 momenttia, 391 §:n 1 momenttia ja 398²¹ §:ää sekä KRS:stä annetun lain 44 §:n 3 momenttia, kun hän suoritti riidanalaisen nimityksen huolimatta lainvoimaisesta päätöksestä, jolla Naczelny Sąd Administracyjny määräsi päätöksen nro 331/2018 täytäntöönpanon lykättäväksi. Lisäksi asianomaisen tuomarin nimittäminen on vastoin perustuslain 7 ja 10 §:ää, koska tasavallan presidentti ei ole kunnioittanut Naczelny Sąd Administracyjnylle annettua lainkäyttövaltaa.
- 47 Tällainen sääntöjenvastainen nimittäminen kuuluu sitä paitsi yleisempään asiayhteyteen, jossa toimenpiteet, joilla pyritään estämään Sąd Najwyższyn tuomarin virkoihin nimittämistä koskevien KRS:n päätösten tehokas tuomioistuinvalvonta, ovat yleistyneet.
- 48 Näin on ensiksikin siltä osin kuin kyse on KRS:stä annetun lain 44 §:n 1b ja 4 momentin antamisesta, joiden yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa koskivat, kuten edellä on muistutettu, unionin tuomioistuimelle esitetyt kysymykset asiassa, joka johti tuomioon A.B. ym.; toiseksi siltä osin kuin kyse on siitä, että KRS ja joukko senaattoreja teki Trybunał Konstytucyjnyyn (perustuslakituomioistuin) valituksen, jonka johdosta tämä tuomioistuin totesi 25.3.2019 antamassaan tuomiossa, että KRS:stä annetun lain 44 §:n 1a momentti oli perustuslainvastainen ja että kaikkien Naczelny Sąd Administracyjnyssa vireillä olevien tällaisista päätöksistä tehtyjen valitusten käsittely oli näin ollen päätettävä; ja kolmanneksi siltä osin kuin kyse on 26.4.2019 annetusta laista, jossa säädettiin lausunnon antamisen raukeamisesta näiden samojen valitusten osalta ja suljettiin pois tämäntyyppiset valitukset vastaisuudessa.
- 49 Tämän lisäksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan asianomaisen tuomarin nimittämiseen liittyy muita virheitä, kuten se, että nykyisen KRS:n 15 jäsentä nimitti Sejm (parlamentin alahuone), eivätkä muut kansalliset tuomarit kuten aiemmin, ja se, että mainitut KRS:n jäsenet nimitettiin lyhentämällä edellisen KRS:n jäsenten toimikauden kestoja, joka oli taattu perustuslaissa. Nämä seikat ovat puolestaan niiden ennakkoratkaisukysymysten kohteena, jotka esitettiin unionin tuomioistuimelle 19.11.2019 annettuun tuomioon A.K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982) johtaneissa yhdistetyissä asioissa.
- 50 Ottaen huomioon kaikki asianomaisen tuomarin nimittämisen liittyvät olosuhteet ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tuomari ei tarjoa vaadittuja takeita riippumattomuudestaan ja puolueettomuudestaan. Kyseiset olosuhteet ovat nimittäin omiaan herättämään oikeussubjekteille epäilyjä tältä osin, ja ne voivat altistaa kyseisen tuomarin ulkopuoliselle painostukselle niiden viranomaisten taholta, jotka nimittivät hänet ja huolehtivat sitten siitä, ettei nimitystä voida enää riitauttaa tuomioistuimessa. Nämä samat olosuhteet aiheuttavat myös riskin puolueellisuudesta pääasiassa, mitä osoittaa se, että asianomainen tuomari antoi riidanalaisen määräyksen.
- 51 Näin ollen Sąd Najwyższyn (Izba Cywilna), joka toimii seitsemän tuomarin laajennetussa kokoonpanossa, päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [SEU] 2 artiklaa, [SEU] 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa sekä [SEU] 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna yhdessä [perusoikeuskirjan] 47 artiklan ja [SEUT] 267 artiklan kanssa, tulkittava siten, että kansallinen tuomioistuin ei ole riippumaton ja puolueeton, etukäteen laillisesti perustettu tuomioistuin unionin oikeudessa tarkoitettulla tavalla, kun sen yhden tuomarin kokoonpanoon kuuluu henkilö, joka on nimitetty tuomarin virkaan rikkomalla vakavasti tuomareiden nimittämistä koskevia jäsenvaltion oikeuden sääntöjä, erityisesti koska

tämä henkilö on nimitetty tuomarin virkaan siitä huolimatta, että kansallisen elimen ([KRS]) päätös, joka koskee ehdotusta hänen tuomarin virkaan nimittämisestään, oli aikaisemmin riitautettu toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa ([ylin hallintotuomioistuin]) ja että tämän päätöksen täytäntöönpanoa oli lykätty kansallisen oikeuden mukaisesti ja vaikka menettely toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa ([ylin hallintotuomioistuin]) ei ollut päättynyt ennen nimityskirjan tiedoksi antamista?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

Nopeutettua menettelyä koskeva hakemus

- 52 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyysi tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä nopeutetussa menettelyssä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan nojalla. Kyseinen tuomioistuin vetosi pyyntönsä tueksi siihen, että tällainen menettely on perusteltu, kun otetaan huomioon se, että nyt käsiteltävän asian lisäksi unionin tuomioistuimelle esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen annettavan vastauksen vaikutukset voivat ulottua sellaisten muiden Sąd Najwyższyyn eri jaostoihin äskettäin nimitettyjen tuomareiden lainkäyttötoimintaan, joiden nimittäminen on tapahtunut osittain tai kokonaan samankaltaisissa olosuhteissa kuin ne, jotka ovat liittyneet asianomaisen tuomarin nimittämiseen.
- 53 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa määrätään, että unionin tuomioistuimen presidentti voi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnöstä tai poikkeuksellisesti omasta aloitteestaan päättää esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, että ennakkoratkaisupyynnö käsitellään nopeutetussa menettelyssä, jos asian laatu edellyttää, että asia käsitellään ensi tilassa.
- 54 Tältä osin on muistutettava, että tällaista nopeutettua menettelyä on pidettävä menettelyllisenä välineenä, jolla on tarkoitus vastata poikkeuksellisen kiireelliseen tilanteeseen. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että nopeutettua menettelyä voidaan olla soveltamatta, jos sen soveltaminen olisi vaikeaa asiassa esiin tulleiden oikeudellisten ongelmien arkaluonteisuuden ja monitahoisuuden vuoksi erityisesti silloin, kun asian käsittelyn kirjallista vaihetta unionin tuomioistuimessa ei ole asianmukaista lyhentää (tuomio 18.5.2021, Asociația ”Forumul Judecătorilor din România” ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 103 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 55 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen presidentti päätti 20.8.2019 esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, ettei tämän tuomion 52 kohdassa tarkoitettua pyyntöä ollut syytä hyväksyä.
- 56 Ennakkoratkaisupyynnöstä nimittäin ilmenee, että pääasiassa on kyse pääasiallisesti valituksesta, jolla tuomari riitauttaa päätöksen, jolla hänet siirrettiin tuomioistuimen jaostosta, jossa hän siihen saakka oli työskennellyt, saman tuomioistuimen toiseen jaostoon, ja tähän valitukseen liittyy niiden tuomareiden jääväämistä koskeva vaatimus, joiden tehtävänä on ratkaista valitus. Tämän tyyppinen riita-asia ei sinällään ole omiaan aiheuttamaan poikkeuksellisen kiireellistä tilannetta.
- 57 Lisäksi on niin, että vaikka esitetty kysymys todella liittyy unionin oikeuden perustavanlaatuisiin säännöksiin ja määräyksiin, se on monitahoinen ja erittäin arkaluonteinen ja liittyy suhteellisen monimutkaiseen kansalliseen menettelylliseen ja oikeudelliseen asiayhteyteen, eikä se näin ollen

sovellu menettelyyn, jolla poiketaan tavallisista menettelysäännöistä. Lisäksi on otettava huomioon myös se, että – kuten tämän tuomion 45,48 ja 49 kohdasta ilmenee – tietyt ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pohdinnat, joihin näin esitetty kysymys perustuu, ovat jo olleet sellaisten muiden ennakkoratkaisupyyntöjen kohteena, joiden käsittely on jo melko pitkällä.

Asian käsittelyn suullinen vaihe ja pyyntö sen uudelleen aloittamisesta

- 58 Asian käsittelyn kirjallisen vaiheen jälkeen osapuolten, muun muassa Puolan hallituksen, suulliset lausumat kuultiin 22.9.2020 pidetyssä istunnossa. Julkisasiamies esitti ratkaisuehdotuksensa 15.4.2021, jolloin asian käsittelyn suullinen vaihe näin ollen päätettiin.
- 59 Puolan hallitus pyysi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 7.5.2021 toimittamallaan asiakirjalla asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista.
- 60 Kyseinen hallitus vetosi pyyntönsä tueksi siihen, että yhtäältä julkisasiamiehen käsiteltävässä asiassa esittämän ratkaisuehdotuksen ja toisaalta julkisasiamies Hoganin ratkaisuehdotuksen Republika (C-896/19, EU:C:2020:1055) ja 20.4.2021 annettun tuomion Republika (C-896/19, EU:C:2021:311) välillä oli näkökulmaeroja siltä osin kuin kyse on eri jäsenvaltioiden kansallisten tuomarien nimittämismenettelyn arvioinnista unionin oikeuden valossa.
- 61 Puolan hallitus katsoo myös, että asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittaminen on perusteltua nyt käsiteltävässä asiassa sen vuoksi, että julkisasiamies ei ole ratkaisuehdotuksessaan – johon kyseinen hallitus ei yhdy – ottanut riittävällä tavalla huomioon sen argumentteja, joten tämä ratkaisuehdotus ei ole objektiivinen.
- 62 Tältä osin on muistutettava yhtäältä, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännössä ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä ei määrätä kyseisen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettujen osapuolten mahdollisuudesta esittää huomautuksia vastaukseksi julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen (tuomio 6.3.2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 63 EUT 252 artiklan toisen kohdan mukaan julkisasiamiehen tehtävänä on toisaalta täysin puolueettomana ja riippumattomana esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset asioissa, jotka perussäännön mukaan vaativat hänen myötävaikutustaan. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai perustelut, joiden päätteeksi hän päätyy siihen, eivät sido unionin tuomioistuinta. Tämän vuoksi se, että asianosainen ei yhdy julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa todettuun – riippumatta ratkaisuehdotuksessa tutkituista kysymyksistä –, ei sellaisenaan voi olla peruste suullisen käsittelyn aloittamiseksi uudelleen (tuomio 6.3.2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 64 Puolan hallituksen väitteistä, jotka koskevat julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen väitettyä objektiivisuuden puutetta, on riittävää todeta, että se, että mainittu hallitus katsoo, ettei sen väitteitä ole tässä ennakkoratkaisumenettelyssä ole otettu riittävästi huomioon kyseisessä ratkaisuehdotuksessa, ei missään tapauksessa ole näyttö tällaisesta objektiivisuuden puuttumisesta.

- 65 Unionin tuomioistuin voi työjärjestyksensä 83 artiklan mukaan lisäksi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päätyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun.
- 66 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin kuitenkin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on kirjallisen menettelyn ja istunnon jälkeen kaikki nyt käsiteltävänä olevan ennakkoratkaisupyynnön ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Se huomauttaa lisäksi, ettei Puolan hallituksen esittämästä asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskevasta pyynnöstä ilmene mitään uutta seikkaa, joka voi vaikuttaa siihen ratkaisuun, joka sen on annettava.
- 67 Asian käsittelyn suullista vaihetta ei siis ole määrättävä aloitettavaksi uudelleen.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 68 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tätä silmällä pitäen tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen (tuomio 15.7.2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:XXX, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 69 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen päätöksestä ilmenee, että sen on vastattava kolmen tuomarin kokoonpanossa toimivan Sąd Najwyższy (Izba cywilna) sille esittämiin kysymyksiin, jotka on toistettu tämän tuomion 39 kohdassa. Näillä kysymyksillä viimeksi mainittu tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko sen perusteltua jättää riidanalainen määräys huomiotta ja näin ollen tutkittava sen käsiteltäväksi pääasiassa saatettu jääväämistä koskeva vaatimus, vai onko sen tehtävä todeta, että lausunnon antaminen kyseisestä vaatimuksesta raukeaa, sillä perusteella, että mainitulla määräyksellä pääasia on päätetty toteamalla, ettei W.Ż:n riidanalaisesta päätöksestä Sąd Najwyższyyn tekemää valitusta oteta tutkittavaksi.
- 70 Lisäksi on korostettava, että KRS:n mainitulla päätöksellä lausunnon antaminen raukesi W.Ż:n tekemästä valituksesta, joka koski Sąd Okręgowy w K:n – eli tuomioistuimen, johon W.Ż. oli osoitettu tuomariksi – presidentin päätöstä siirtää W.Ż. ilman tämän suostumusta kyseisen tuomioistuimen siitä jaostosta, jossa tämä harjoitti tuomarin tehtäviä, mainitun tuomioistuimen toiseen jaostoon.
- 71 Tässä tilanteessa on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu jääväämistä koskeva vaatimus, joka liittyy valitukseen, jolla tuomari riitauttaa päätöksen, jolla hänet on ilman hänen suostumustaan siirretty tuomioistuimen, johon hänet on osoitettu, jaostosta toiseen, on todettava mitättömäksi määräys, jolla elin, joka toimii viimeisenä oikeusasteena ja yhden tuomarin kokoonpanossa, on jättänyt mainitun valituksen tutkimatta, sillä perusteella, että kun otetaan huomioon olosuhteet, joissa mainitussa tuomioistuimessa yhden

tuomarin kokoonpanossa istuva tuomari on nimitetty, kyseinen tuomioistuin ei ole riippumaton ja puolueeton, etukäteen laillisesti perustettu tuomioistuin SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu tavoin.

- 72 Siltä osin kuin kyse on mainituista olosuhteista, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa kysymyksessään erityisesti sitä, että asianomaisen tuomarin nimittämisajankohtana KRS:n päätöksestä, jolla tämän tuomarin nimittämistä oli ehdotettu, oli valitettu tuomioistuimeen, sekä sitä, että Naczelny Sąd Administracyjny, jonka käsiteltäväksi tämä valitus oli saatettu, oli määrännyt kyseisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä.
- 73 Kuten tämän tuomion 45,4 8 ja 49 kohdasta ilmenee, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää ennakkoratkaisupyyntön perusteluissa myös epäilynsä, joita sillä on tässä yhteydessä yhtäältä peräkkäisistä muutoksista, jotka ovat vaikuttaneet tällaisia oikeussuojakeinoja koskeviin kansallisiin sääntöihin ja Naczelny Sąd Administracyjнын toimivaltaan tutkia ne, ja toisaalta KRS:n ilmeisestä riippumattomuuden puutteesta, korostaen samalla, että nämä kaksi ongelmaa olivat jo unionin tuomioistuimelle esitettyjen ennakkoratkaisupyyntöjen kohteena tuomioon A.B. ym. johtaneessa asiassa ja 19.11.2019 annettuun tuomioon A.K ym. johtaneissa yhdistetyissä asioissa (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982).

Unionin tuomioistuimen toimivalta

- 74 Prokurator Generalнын (valtakunnansyyttäjä, Puola) mukaan tuomareiden nimittämistä koskevat menettelysäännöt ja näiden nimitysten pätevyys edellytykset kuuluvat jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan ja jäävät unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle. Niinpä nämä kysymykset eivät hänen mukaansa kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan.
- 75 Tältä osin on muistutettava, että kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, on niin, että vaikka oikeuslaitoksen järjestäminen jäsenvaltioissa kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltioiden on kuitenkin kyseistä toimivaltaa käyttäessään noudatettava niille unionin oikeuden nojalla kuuluvia velvoitteita, ja näin voi olla muun muassa silloin, kun on kyse kansallisista säännöksistä, jotka koskevat tuomareiden nimittämistä koskevia sääntöjä, ja mahdollisesti säännöksistä, jotka koskevat tällaisten nimittämismenettelyjen yhteydessä sovellettavaa tuomioistuinvalvontaa (ks. vastaavasti tuomio A.B. ym., 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 48 kohta).
- 76 Lisäksi valtakunnansyyttäjän esittämät väitteet liittyvät todellisuudessa esitettyjen kysymysten kohteena olevien unionin primaarioikeuden määräysten ulottuvuuteen ja näin ollen niiden tulkintaan, joka kuuluu selvästi unionin tuomioistuimen toimivaltaan SEUT 267 artiklan nojalla (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 77 Puolan hallitus puolestaan väittää, että ennakkoratkaisukysymyksen tarkoituksena ei ole unionin oikeuden tulkinnan saaminen, vaan sillä pyritään ainoastaan tukemaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen väitettä, jonka mukaan asianomainen tuomari ei ole riippumaton ja puolueeton eikä laillisesti nimitetty, mikä edellyttää samalla sekä tuomareiden nimittämismenettelyä koskevien kansallisen oikeuden säännösten tulkintaa että tosiseikkojen luonnehdintaa mainittujen säännösten valossa sekä sen tutkimista, onko tällainen kansallisen

oikeuden rikkominen merkinnyt unionin oikeuden rikkomista. Tällaiset kysymykset eivät Puolan hallituksen mukaan kuitenkaan kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan sen ratkaistessa ennakkoratkaisupyynnön.

- 78 Tältä osin on kuitenkin muistutettava yhtäältä, että vaikka SEUT 267 artiklassa tarkoitettussa menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, yksinomaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen toteamaan sen ratkaistavaksi saatetun riidan tosiseikat ja arvioimaan niitä sekä tulkitsemaan ja soveltamaan kansallista lainsäädäntöä (ks. mm. tuomio 26.4.2017, Farkas, C-564/15, EU:C:2017:302, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), on kuitenkin niin, että unionin tuomioistuimen tehtävänä on esittää ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle kansalliselle tuomioistuimelle sellaiset unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka saattavat osoittautua tarpeellisiksi pääasian ratkaisemiseksi, ottaen samalla huomioon ennakkoratkaisupyynnön sisältyvät mainittuun pääasiaan sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä ja siihen liittyviä tosiseikkoja koskevat tiedot.
- 79 Toisaalta on myös syytä muistuttaa, että unionin tuomioistuimen tehtävänä ennakkoratkaisumenettelyssä ei ole lausua kansallisen oikeuden säännösten yhteensopivuudesta unionin oikeuden säännösten kanssa, mutta se on sen sijaan toimivaltainen esittämään kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka saattavat auttaa kansallista tuomioistuinta sen arvioidessa tätä yhteensopivuutta sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa (tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 80 Edellä esitetystä seuraa, että unionin tuomioistuin on toimivaltainen lausumaan nyt käsiteltävästä ennakkoratkaisupyynnöistä.

Tutkittavaksi ottaminen

- 81 Puolan hallitus ja valtakunnansyyttäjä katsovat, että ennakkoratkaisupyynnön on jätettävä tutkimatta usealla perusteella.
- 82 Valtakunnansyyttäjä väittää ensinnäkin, että lausueessaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta valituksesta, joka on tehty KRS:n päätöksestä, Sąd Najwyższy ei toimi oikeusriitaa käsittelevänä tuomioistuimena vaan ”oikeussuojaelimenä”, joka toimii menettelyssä, joka koskee ”abstraktia” päätöstä.
- 83 Tältä osin on muistutettava, että ne olosuhteet, joissa unionin tuomioistuin täyttää tehtävänsä ennakkoratkaisuasioissa, ovat riippumattomia niiden oikeudenkäyntien luonteesta ja tavoitteesta, joita käydään kansallisissa tuomioistuimissa. SEUT 267 artiklassa viitataan päätökseen, joka kansallisen tuomioistuimen on annettava, mutta siinä ei määrätä erityisestä järjestelmästä tällaisten päätösten luonteen mukaan (tuomio 16.12.1981, Foglia, 244/80, EU:C:1981:302, 33 kohta).
- 84 Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, kansalliset tuomioistuimet voivat lisäksi pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua ainoastaan silloin, kun niissä on vireillä oikeusriita ja kun niissä vireillä olevan menettelyn tarkoituksena on ratkaisun antaminen tuomiovaltaa käyttäen (ks. vastaavasti tuomio 31.1.2013, Belov, C-394/11, EU:C:2013:48, 39 kohta).
- 85 Käsiteltävässä asiassa tilanne on aivan ilmeisesti tällainen.

- 86 Kuten ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, pääasiassa Sąd Najwyższya on nimittäin pyydetty ratkaisemaan valitus, jolla W.Ż. riitauttaa KRS:n päätöksen siitä, että lausunnon antaminen raukeaa valituksesta, jonka hän oli tehnyt tälle elimelle päätöksestä, jolla hänet siirrettiin ilman hänen suostumustaan jaostosta toiseen tuomioistuimessa, johon hänet oli osoitettu tuomariksi.
- 87 Toiseksi Puolan hallitus väittää, että unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä, joiden tulkintaa nyt käsiteltävässä asiassa pyydetään, ei voida soveltaa pääasiassa ja että niissä ei etenkään voida asettaa jäsenvaltiolle velvollisuuksia sitä tilannetta varten, että se vahvistaa tuomareiden siirtoa koskevat edellytykset tai heidän nimittämismenettelynsä, eikä niissä voida myöskään velvoittaa tasavallan presidenttiä lykkäämään tuomarien nimittämistä koskevien nimityskirjojen antamista siihen saakka, kunnes Naczelny Sąd Administracyjny on ratkaissut KRS:n päätöksestä tehdyn valituksen. Kaikki nämä kysymykset kuuluvat nimittäin jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan SEU 5 artiklan, luettuna yhdessä SEUT 3 ja SEUT 4 artiklan kanssa, mukaisesti.
- 88 Ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella ei Puolan hallituksen mukaan myöskään ole kansallisen oikeuden nojalla minkäänlaista toimivaltaa tehdä päätöstä, joka merkitsee tosiasiallisesti asianomaisen tuomarin tehtävän menettämistä, ja tällaisen toimivallan luominen unionin oikeuden tai unionin tuomioistuimen tuomion perusteella merkitsisi tiettyjen kansallisten perustuslaillisten periaatteiden loukkaamista SEU 4 artiklan 2 kohdan sekä oikeusvaltioperiaatteen, tuomareiden erottamattomuuden periaatteen että oikeusvarmuuden periaatteen vastaisesti.
- 89 Tältä osin on mainittava, että yhtäältä edellä 75 kohdassa jo muistutettiin, että jäsenvaltioiden on toimivaltaansa käyttäessään – muun muassa tuomareiden nimittämismenettelyä ohjaavia kansallisia sääntöjä laatiessaan ja asettaessaan menettelyn tuomioistuinvalvonnan alaiseksi – noudatettava unionin oikeuteen perustuvia velvoitteitaan.
- 90 Toisaalta on todettava, että Puolan hallituksen näin esittämät väitteet liittyvät lähinnä ennakkoratkaisukysymystä koskevien unionin oikeuden oikeussääntöjen ulottuvuuteen ja siten niiden tulkintaan sekä kyseisistä oikeussäännöistä mahdollisesti aiheutuviin vaikutuksiin, kun otetaan erityisesti huomioon unionin oikeuden ensisijaisuus. Tällaiset väitteet, jotka koskevat esitetyn kysymyksen asiasisältöä, eivät siten lähtökohtaisestikaan voi johtaa kysymyksen tutkimatta jättämiseen (ks. vastaavasti tuomio A.B. ym., 80 kohta).
- 91 Kolmanneksi Puolan hallitus ja valtakunnansyyttäjä katsovat, ettei unionin tuomioistuimen vastaus ennakkoratkaisukysymykseen ole tarpeen pääasiassa.
- 92 Kyseiset osapuolet katsovat ensinnäkin, että koska W.Ż:n riidanalaisesta päätöksestä tekemä valitus on jätetty tutkimatta riidanalaisella määräyksellä, pääasiassa ei ole enää vireillä oikeusriitaa, joten Sąd Najwyższyssa (Izba cywilna) kolmen tuomarin kokoonpanossa vireillä oleva jääväämistä koskeva vaatimus on nyt vailla kohdetta.
- 93 Tästä on kuitenkin todettava, että – kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt – unionin tuomioistuimen vastaus esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen on tarpeen, jotta kyseinen kansallinen tuomioistuin voi vastata kysymyksiin, jotka sille on esittänyt Sąd Najwyższy (Izba cywilna) kolmen tuomarin kokoonpanossa toimien ja joilla pyritään nimenomaan selvittämään, onko viimeksi mainitun tuomioistuimen todettava riidanalainen määräys mitättömäksi ja onko sen tämän vuoksi yhä ratkaistava käsiteltäväkseen saatettu jääväämistä koskeva vaatimus.

- 94 Tästä seuraa, että tässä tapauksessa unionin tuomioistuimen vastaus on tarpeen, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja tämän jälkeen Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) kolmen tuomarin kokoonpanossa toimien voi ratkaista esikysymykset, ennen kuin viimeksi mainittu tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista pääasian asiakysymyksen (ks. vastaavasti tuomio 26.3.2020, Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Puolan hallituksen ja valtakunnansyyttäjän esittämä väite on näin ollen hylättävä.
- 95 Toiseksi valtakunnansyyttäjä väittää, että pääasiassa vireillä oleva jääväämistä koskeva vaatimus olisi pitänyt jättää tutkimatta kansallisen oikeuskäytännön mukaisesti, koska se on kohdennettu tuomareihin, joita ei vielä ole nimetty käsittelemään kyseessä olevaa asiaa.
- 96 Tältä osin on kuitenkin riittävää muistuttaa, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että SEUT 267 artiklassa tarkoitettua ennakkoratkaisumenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole arvioida sitä, onko ennakkoratkaisupyyntö tehty kansallisten oikeudenkäyntimenettelyä ja tuomioistuinten toimintaa koskevien sääntöjen mukaisesti (tuomio 16.6.2015, Gauweiler ym., C-62/14, EU:C:2015:400, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), eikä etenäkään tutkia, onko ennakkoratkaisupyyntö esittävässä tuomioistuimessa vireillä oleva vaatimus näiden sääntöjen mukaan otettava tutkittavaksi (ks. vastaavasti tuomio 7.12.2000, Schnobus, C 79/99, EU:C:2000:676, 21 ja 22 kohta).
- 97 Valtakunnansyyttäjä toteaa kolmanneksi, että vaikka ennakkoratkaisukysymys perustuu väitteeseen, jonka mukaan tässä tapauksessa on rikottu kansallista tuomareiden nimittämismenettelyä koskevia sääntöjä, tällaisia kansallisen oikeuden rikkomisia ei ole osoitettu tapahtuneen.
- 98 Tältä osin on kuitenkin jo muistutettu tämän tuomion 78 kohdassa, että SEUT 267 artiklassa tarkoitettua menettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole lausua kansallisen lainsäädännön tulkinnasta ja soveltamisesta eikä arvioida tosiseikkoja.
- 99 Neljänneksi ja viimeiseksi valtakunnansyyttäjä väittää, että ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvät perustelut eivät täytä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklasta johtuvia vaatimuksia. Ennakkoratkaisupyyntöä sovellettavan kansallisen oikeuden säännösten kuvaus on nimittäin valikoiva eikä se tue tuomareiden nimittämistä koskevan kansallisen menettelyn väitettyjä rikkomisia, eikä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selvennä myöskään syitä, joiden perusteella valittiin ne unionin oikeuden säännökset ja määräykset, joiden tulkintaa pyydetään ja joiden avulla voidaan osoittaa vaadittava yhteys niiden ja pääasiassa sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä.
- 100 Tältä osin on kuitenkin todettava, että tämän tuomion 3–28 ja 40–50 kohdassa mainituista seikoista ilmenee, että ennakkoratkaisupyyntö sisältää kaikki tarvittavat seikat, muun muassa seikat, jotka liittyvät tässä tapauksessa mahdollisesti sovellettaviksi tulevien kansallisten säännösten sisältöön, syyt, jotka ovat johtaneet siihen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle kysymyksiä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tulkinnasta, ja mainitun tuomioistuimen tämän määräyksen ja edellä mainittujen kansallisten sääntöjen välillä toteaman yhteyden, joten unionin tuomioistuin voi ratkaista sen käsiteltäväksi saatetun kysymyksen.
- 101 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 102 Kuten SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa määrätään, jäsenvaltioiden on säädettävä tarvittavista muutoksenhakukeinoista ja menettelyistä tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden takaamiseksi yksityisille unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla. Yksityisille unionin oikeuden perusteella kuuluvien oikeuksien tehokkaan oikeussuojan periaate, johon SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa viitataan, on jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuva unionin oikeuden yleinen periaate, joka on vahvistettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 ja 13 artiklassa, ja se vahvistetaan nykyään perusoikeuskirjan 47 artiklassa (tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 190 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Viimeksi mainittu määräys on näin ollen otettava asianmukaisesti huomioon tulkittaessa mainittua 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa (ks. vastaavasti tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 103 SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan aineellisesta soveltamisalasta on puolestaan huomautettava, että tässä määräyksessä on kyse "unionin oikeuteen kuuluvista aloista" riippumatta siitä, onko kyse tilanteesta, jossa jäsenvaltiot soveltavat unionin oikeutta perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla (tuomio 24.6.2019, komissio v. Puola (Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 192 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 104 Jokaisen jäsenvaltion on SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla siten muun muassa varmistettava, että elimet, jotka kuuluvat unionin oikeudessa tarkoitettuina "tuomioistuimina" sen oikeussuojakeinojen järjestelmään unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla ja jotka voivat näin ollen lausua tässä ominaisuudessa unionin oikeuden soveltamisesta tai tulkinnasta, täyttävät tehokkaan oikeussuojan vaatimukset (tuomio A.B. ym., 112 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 105 Siltä osin kuin kyse on pääasiasta, muistutettakoon aluksi, että W.Ż:n Sąd Najwyższyyn tekemä valitus koskee KRS:n päätöstä, jossa todettiin, että lausunnon antaminen raukeaa W.Ż:n mainittuun elimeen tekemästä valituksesta, joka koski Sąd Okręgowy w K:n presidentin päätöstä W.Ż:n siirtämisestä ilman hänen suostumustaan sen tuomioistuimen jaostosta, jossa hän hoiti tuomarin tehtäviä, toiseen saman tuomioistuimen jaostoon.
- 106 Tältä osin on riidatonta, että Sąd Okręgowyn kaltainen Puolan yleinen tuomioistuin voi joutua lausumaan unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan liittyvistä kysymyksistä ja että se kuuluu unionin oikeudessa tarkoitettuna "tuomioistuimena" SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettulla tavalla Puolan oikeussuojakeinojen järjestelmään "unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla" (ks. vastaavasti tuomio 5.11.2019, komissio v. Puola (Yleisten tuomioistuinten riippumattomuus), C-192/18, EU:C:2019:924, 104 kohta ja tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitäjärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 55 kohta).
- 107 Sen takaamiseksi, että tällainen tuomioistuin voi antaa SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa näin edellytettyä tehokasta oikeussuojaa, on ensisijaisen tärkeää suojata sen riippumattomuus, kuten vahvistetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa, jossa mainitaan mahdollisuus saada asiansa käsitellyksi "riippumattomassa" tuomioistuimessa yhtenä niistä vaatimuksista, jotka liittyvät tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevaan perusoikeuteen (tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19,

C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 194 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 57 kohta).

- 108 Tämä tuomioistuinten riippumattomuuden vaatimus, joka kuuluu erottamattomasti tuomitsemistehtävään, on osa keskeistä sisältöä tehokasta oikeussuojaa ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevassa perusoikeudessa, jolla on ensisijainen merkitys sen takaajana, että suojataan kaikkia niitä oikeuksia, joita yksityisillä on unionin oikeuden nojalla, ja että turvataan ne jäsenvaltioille yhteiset arvot, jotka on vahvistettu SEU 2 artiklassa ja joihin kuuluu muun muassa oikeusvaltiota koskeva arvo (tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 58 kohta).
- 109 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeudessa edellytetyt riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeet edellyttävät sellaisten sääntöjen olemassaoloa, jotka koskevat muun muassa elimen kokoonpanoa ja sen jäsenten nimitystä ja toimikauden kestoa sekä perusteita, jotka koskevat elimen jäsenten pidättymistä päätöksenteosta, jääviyttä ja erottamista, ja joiden perusteella yksityisten kaikki perustellut epäilyt siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko se täysin neutraali vastakkain oleviin intresseihin nähden, voidaan sivuuttaa (tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 110 Tältä osin on tärkeää, että tuomarit on suojattu sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa heidän riippumattomuutensa. Tuomareiden asemaan ja tuomarin tehtävien hoitamiseen sovellettavien sääntöjen on oltava erityisesti sellaisia, että niillä voidaan sulkea pois paitsi kaikki suora vaikuttaminen ohjeiden muodossa myös kaikenlainen epäsuorempi vaikuttaminen, joka voi ohjata asianomaisten tuomareiden ratkaisuja, ja että näin vältetään se, ettei kyseisiä tuomareita koeta riippumattomiksi tai puolueettomiksi, mikä on omiaan heikentämään sitä luottamusta, jota oikeuslaitoksen täytyy herättää yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa ja oikeusvaltiossa (tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 197 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 111 Tuomareiden välttämätön vapaus kaikista ulkoisista toimenpiteistä tai painostuksista edellyttää siten tiettyjä takeita, joilla voidaan suojata henkilöitä, joiden tehtäväksi tuomitsemistehtävä on annettu, kuten erottamattomuus (ks. tuomio 5.11.2019, komissio v. Puola (Yleisten tuomioistuinten riippumattomuus), C-192/18, EU:C:2019:924, 112 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 112 Kun otetaan huomioon erottamattomuuden periaatteen ensisijainen merkitys, siitä poikkeaminen voidaan hyväksyä ainoastaan, jos se on perusteltu hyväksyttävällä tavoitteella ja jos se on kyseiseen tavoitteeseen nähden oikeasuhteista ja kunhan se ei ole omiaan herättämään yksityisten perusteltuja epäilyksiä siltä osin, ovatko kyseessä olevat tuomioistuimet täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, ovatko ne täysin neutraaleja vastakkain oleviin intresseihin nähden. Tämän vuoksi on yleisesti hyväksyttyä, että tuomarit voidaan irtisanoa asianmukaisia menettelyjä noudattaen, jos he eivät kykene hoitamaan enää tehtäviään työkyvyttömyyden tai vakavan laiminlyönnin johdosta (ks. vastaavasti tuomio 5.11.2019, komissio v. Puola (Yleisten tuomioistuinten riippumattomuus), C-192/18, EU:C:2019:924, 113 ja 115 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.)

- 113 Tältä osin vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta johtuvan tuomareiden riippumattomuuden toteutuminen edellyttää, että heihin sovellettavaan kurinpitojärjestelmään sisältyy tarvittavat takeet, jotta vältetään täysin vaara siitä, että tällaista kurinpitojärjestelmää käytetään tuomioistuinratkaisujen sisällön poliittisen valvonnan järjestelmänä. Sellaisten sääntöjen laatiminen, joissa määritellään muun muassa kurinpitosääntöjen rikkomista merkitsevät toiminnot sekä konkreettisesti sovellettavat seuraamukset ja joissa säädetään riippumattoman elimen asiaan puuttumisesta sellaisen menettelyn mukaisesti, jossa taataan täysimääräisesti perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa vahvistetut oikeudet ja etenkin puolustautumisoikeudet, sekä joissa vahvistetaan mahdollisuus riitauttaa tuomioistuimessa kurinpitoelinten päätökset, merkitsee siten lainkäyttövallan riippumattomuuden säilymisen kannalta olennaisten takeiden kokonaisuutta (tuomio 18.5.2021, *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 198 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.7.2021, *komissio v. Puola* (Tuomareita koskeva kurinpitojärjestelmä), C-791/19, EU:C:2021:596, 61 kohta).
- 114 Tuomarin siirto toiseen tuomioistuimeen tai, kuten pääasiassa, tuomarin siirto saman tuomioistuimen jaostosta toiseen ilman hänen suostumustaan on myös mahdollisesti omiaan loukkaamaan tuomareiden erottamattomuuden ja riippumattomuuden periaatteita.
- 115 Tällaiset siirrot voivat nimittäin olla keino valvoa tuomioistuinratkaisujen sisältöä, koska niillä voi olla paitsi vaikutusta asianomaisten tuomareiden tehtävien laajuuteen ja heille annettujen asioiden käsittelyyn, myös merkittäviä seurauksia heidän elämälleen ja uralleen, ja niillä voi siten olla vastaavia vaikutuksia kuin kurinpitoseuraamuksella.
- 116 Tarkasteltuaan useita kansainvälisiä asiakirjoja, jotka koskevat tuomareiden siirtoa koskevaa problematiikkaa, Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi, että näillä asiakirjoilla pyritään vahvistamaan, että tuomioistuinten jäsenillä on oikeus suojaan mielivaltaista siirtämistä vastaan, mikä on välitön seuraus tuomioistuinten riippumattomuudesta. Tältä osin kyseinen tuomioistuin korosti erityisesti oikeussuojakeinon käyttämisen mahdollisuuden ja menettelyllisten takeiden tärkeyttä siltä osin kuin kyse on tuomareiden uraan, myös heidän asemaansa, vaikuttavista päätöksistä ja erityisesti ilman suostumusta tapahtuvaa siirtoa koskevista päätöksistä, jotta taattaisiin, etteivät asiattomat ulkoiset vaikutukset vaaranna heidän riippumattomuuttaan (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 9.3.2021, *Bilgen v. Turkki*, CE:ECHR:2021:0309JUD000157107, 63 ja 96 kohta).
- 117 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, johtuva tuomareiden riippumattomuuden vaatimus edellyttää, että tuomareiden siirtoihin, joihin he eivät ole antaneet suostumustaan, sovellettavaan järjestelmään sisältyy kurinpitosääntöjen tavoin muun muassa välttämättömät takeet sen välttämiseksi, että tämä riippumattomuus millään tavoin vaarantuu suorien tai epäsuorien ulkoisten puuttumisten johdosta. Tästä seuraa, että tämän tuomion 113 kohdassa mainittuja tuomareihin sovellettavaa kurinpitojärjestelmää koskevia sääntöjä ja periaatteita on soveltuvin osin sovellettava myös tällaiseen siirtoja koskevaan järjestelmään.
- 118 Näin ollen on tärkeää, että silloinkin, kun tällaiset siirtotoimenpiteet ilman asianomaisen suostumusta – kuten pääasian asiayhteydessä – toteuttaa tuomareihin sovellettavan kurinpitojärjestelmän ulkopuolella sen tuomioistuimen presidentti, jossa niiden kohteena oleva tuomari toimii, kyseisistä toimenpiteistä voidaan päättää vain perustelluista syistä, jotka liittyvät erityisesti käytettävissä olevien resurssien jakamiseen hyvän lainkäytön varmistamiseksi, ja että

tällaiset päätökset voidaan riitauttaa tuomioistuimissa menettelyssä, jossa taataan täysimääräisesti perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa vahvistetut oikeudet, erityisesti puolustautumisoikeudet.

- 119 Pääasian asiayhteyden osalta Rzecznik Praw Obywatelskich (oikeusasiamies, Puola) on unionin tuomioistuimessa viitannut muun muassa ensinnäkin siihen, että W.Ż. piti riitauttamaansa siirtopäätöstä perusteettomana alentamisena, koska hänet siirrettiin alueellisen tuomioistuimen siviiliasioita muutoksenhakuasteena käsittelevästä jaostosta saman tuomioistuimen siviiliasioita ensimmäisenä asteena käsittelevään jaostoon; toiseksi, että W.Ż. oli entisen KRS:n jäsen ja tiedottaja ja on tunnettu siitä, että hän on julkisesti arvostellut Puolan viimeaikaisia oikeudellisia uudistuksia; ja kolmanneksi, että pääasiassa kyseessä olevasta siirrosta päättäneen tuomioistuimen presidentin oli nimittänyt oikeusministeri harkintavaltansa perusteella yleisten tuomioistuinten järjestämisestä annetun lain 24 §:n 1 momentin nojalla saman tuomioistuimen aiemman presidentin, jonka toimikausi oli kuitenkin edelleen meneillään, korvaajaksi. Oikeusasiamies muistutti, että lausunnon antaminen W.Ż:n mainitusta siirtopäätöksestä tekemästä valituksesta oli todettu rauenneeksi riidanalaisella päätöksellä, ja totesi tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tältä osin esittämiä epäilyjä toistaen myös, että kyseisen päätöksen tehnyt uusi KRS ei ollut riippumaton elin.
- 120 Vaikka unionin tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on – kuten tässä tapauksessa – saatettu ennakkoratkaisupyyntö, toimivaltaan ei kuulu tarkistaa, missä määrin tällaiset olosuhteet tai jotkin niistä tosiasiallisesti ovat vallinneet, on kuitenkin joka tapauksessa tarpeen – sen takaamiseksi, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista tahdonvastaista siirtoa koskevaa päätöstä vastaan on mahdollisuus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon tuomioistuimessa –, että riippumaton ja puolueeton laillisesti perustettu tuomioistuin voi menettelyssä, jossa taataan täysimääräisesti perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa vahvistetut oikeudet, tutkia tämän päätöksen oikeellisuuden ja sen päätöksen oikeellisuuden, jolla KRS:n kaltainen elin totesi, että mainitun siirtopäätöksen riitauttamisesta ei ollut tarpeen lausua.
- 121 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii lähinnä – kuten tämän tuomion 71 kohdasta ilmenee – määrittämään, edellytetäänkö unionin oikeudessa pääasian asiayhteydessä, että riidanalainen määräys, jolla kyseinen tuomari jätti tutkimatta W.Ż:n riidanalaisesta päätöksestä tekemän valituksen, katsotaan mitättömäksi, kun otetaan huomioon olosuhteet, joissa kyseinen tuomari nimitettiin. Tämä kysymys koskee sanamuotonsa mukaan tarkemmin sanoen sitä, voidaanko, kun otetaan huomioon mainitut olosuhteet, kyseisen tuomarin katsoa olevan ”riippumaton ja puolueeton, etukäteen laillisesti perustettu tuomioistuin”.
- 122 Näiden käsitteiden osalta perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan ensimmäisestä virkkeestä, joka kuvastaa olennaisilta osin – ja kuten tämän tuomion 102 kohdassa on jo huomautettu – tehokasta oikeussuojaa koskevaa unionin oikeuden yleistä periaatetta, johon viitataan myös SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa, ilmenee, että jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on etukäteen laillisesti perustettu.
- 123 Siltä osin kuin perusoikeuskirjassa vahvistetaan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia vastaavia oikeuksia, perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan tarkoituksena on varmistaa tarvittava johdonmukaisuus perusoikeuskirjaan sisältyvien oikeuksien ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattujen vastaavien oikeuksien välillä, sanotun kuitenkin vaikuttamatta unionin oikeuden riippumattomuuteen. Euroopan unionin perusoikeuskirjan selitysten (EUVL 2007, C 303, s. 17) mukaan perusoikeuskirjan 47 artiklan toinen kohta vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta. Unionin tuomioistuimen on sen

vuoksi huolehdittava siitä, että tulkinta, jonka se omaksuu perusoikeuskirjan 47 artiklan toisesta kohdasta, turvaa suojelulle tason, joka noudattaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut, tarjoamaa tasoa (ks. vastaavasti tuomio 29.7.2019, Gambino ja Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja uudelleenkäsitteily Simpson v. neuvosto ja HG v. komissio (C-542/18 RX-II ja C 543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 72 kohta).

- 124 Tältä osin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on korostanut muun muassa, että vaikka Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa taattu oikeus ”laillisesti perustettuun tuomioistuimeen” on itsenäinen oikeus, viimeksi mainitulla on kuitenkin hyvin läheinen yhteys tässä määräyksessä tarkoitettuihin riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeisiin. Kyseinen tuomioistuin on näin ollen muun muassa katsonut, että vaikka Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen institutionaalisilla vaatimuksilla pyritään kullakin täsmälliseen tavoitteeseen, mikä tekee niistä oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin erityisiä takeita, niille on yhteistä se, että niillä pyritään kunnioittamaan oikeusvaltion ja vallanjaon peruseriaatteita, ja täsmentänyt tältä osin, että kaikkien näiden vaatimusten perustana on, että on välttämätöntä säilyttää se luottamus, jota oikeuslaitoksen täytyy herättää yksityisissä, ja tuomiovallan riippumattomuus muista valtiovallan muodoista (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin tuomio 1.12.2020, Ástráðsson v. Islande, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 231 ja 233 kohta).
- 125 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on myös todennut tarkemmin tuomareiden nimittämismenettelystä, että kun otetaan huomioon ne perustavanlaatuiset seuraukset, joita kyseisellä menettelyllä on oikeuslaitoksen moitteettomalle toiminnalle ja legitimitetille demokraattisessa valtiossa, jota oikeusvaltioperiaate säätelee, tällainen menettely kuuluu erottamattomasti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettun ”laillisesti perustettun tuomioistuimen” käsitteeseen, ja täsmentänyt, että kyseisessä määräyksessä tarkoitettun tuomioistuimen riippumattomuuden mittana on muun muassa tapa, jolla sen jäsenet nimitetään (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin tuomio 1.12.2020, Ástráðsson v. Islande, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 227 ja 232 kohta).
- 126 Kuten unionin tuomioistuin on puolestaan katsonut, on niin, että takeet, jotka koskevat oikeutta saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa, puolueettomassa ja etukäteen laillisesti perustetussa tuomioistuimessa, ja erityisesti takeet, jotka määrittävät tällaisen tuomioistuimen käsitteen ja sen kokoonpanon, ovat oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden kulmakivi. Sen tutkiminen, onko tuomioistuin kokoonpanonsa puolesta tällainen tuomioistuin, jos tältä osin on vakavia epäilyjä, on tarpeen sen luottamuksen kannalta, joka demokraattisen yhteiskunnan tuomioistuinten on herätettävä yksityisissä (ks. tuomio 26.3.2020, uudelleenkäsitteily Simpson v. neuvosto ja HG v. komissio (C-542/18 RX-II ja C 543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 127 Oikeusvaltion toiminnalle tunnusomaisen vallanjako-opin mukaisesti on erityisesti taattava tuomioistuinten riippumattomuus lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta (tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 128 Kuten tämän tuomion 109 ja 110 kohdassa on muistutettu, riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimukset edellyttävät sellaisten sääntöjen olemassaoloa, jotka koskevat muun muassa elimen kokoonpanoa ja sen jäsenten nimittämistä ja joiden perusteella yksityisten kaikki perustellut epäilyt siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko se neutraali vastakkain oleviin intresseihin nähden, voidaan sivuuttaa.

- 129 Unionin tuomioistuin muistutti lisäksi 26.3.2020 antamansa tuomion uudelleenkäsitteily Simpson v. neuvosto ja HG v. komissio (C-542/18 RX-II ja C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232) 73 kohdassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen vakiintunutta oikeuskäytäntöä tältä osin toistaen, että sillä, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen ensimmäiseen virkkeeseen sisältyy ilmaisu ”laillisesti perustettu”, pyritään välttämään se, että tuomioistuinjärjestelmän organisaatio jäisi toimeenpanovaltaa käyttävien elinten harkintavaltaan, ja varmistamaan, että tätä alaa säännellään lailla, jonka lainsäätäjä on antanut sen toimivallan käyttöä koskevien sääntöjen mukaisesti. Tämä ilmaisu kuvastaa erityisesti oikeusvaltion periaatetta, eikä sillä tarkoiteta pelkästään tuomioistuimen olemassaolon oikeudellista perustaa vaan myös tuomioistuimen kokoonpanoa kussakin asiassa sekä kaikkia muita kansallisen oikeuden säännöksiä, joiden noudattamatta jättämisestä seuraa se, että jonkin tai joidenkin tuomareiden osallistuminen asian käsittelyyn on sääntöjenvastaista, ja niihin sisältyy erityisesti asianomaisen tuomioistuimen jäsenten riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskevia säännöksiä.
- 130 Siltä osin kuin kyse on unionin oikeudesta, unionin tuomioistuin on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti siten katsonut, että tuomioistuinjärjestelmässä tuomareiden nimittämisen yhteydessä tapahtunut sääntöjenvastaisuus merkitsee sen vaatimuksen rikkomista, että tuomioistuimen on oltava laillisesti perustettu, erityisesti silloin, kun tämä sääntöjenvastaisuus on luonteeltaan ja vakavuudeltaan sellainen, että se aiheuttaa todellisen vaaran siitä, että muut valtiovallan käyttäjät, erityisesti toimeenpanovallan käyttäjä, voivat käyttää perusteetonta harkintavaltaa, joka vaarantaa nimittämismenettelyn lopputuloksen integriteetin ja aiheuttaa siten yksityisille perustellun epäilyksen asianomaisen tuomarin tai asianomaisten tuomareiden riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta, ja näin on silloin, kun on kyse perustavanlaatuisista säännöistä, jotka liittyvät erottamattomasti kyseisen tuomioistuinjärjestelmän perustamiseen ja toimintaan (ks. vastaavasti tuomio 26.3.2020, uudelleenkäsitteily Simpson v. neuvosto ja HG v. komissio, C-542/18 RX-II ja C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 75 kohta).
- 131 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on viime kädessä lausua kaikkien tämän tuomion 126–130 kohdassa mieleen palautettujen periaatteiden valossa ja tätä varten edellytetyt arvioinnit tehtyään siitä, ovatko kaikki ne olosuhteet, joissa asianomainen tuomari nimitettiin, ja erityisesti ne mahdolliset sääntöjenvastaisuudet, joihin hänen nimittämistään koskevassa menettelyssä on syyllistytty, omiaan johtamaan siihen, että yhden tuomarin kokoonpano, jossa tämä tuomari antoi riidanalaisen määräyksen, ei toiminut unionin oikeudessa tarkoitettuna ”riippumattomana ja puolueettomana tuomioistuinena, joka on etukäteen laillisesti perustettu”.
- 132 Kuten tämän tuomion 78 kohdassa on muistutettu, SEUT 267 artiklan nojalla unionin tuomioistuimella ei ole oikeutta soveltaa unionin oikeuden oikeussääntöjä tiettyyn yksittäistapaukseen, vaan sen on pelkästään tulkittava perussopimuksia ja unionin toimielinten toimia.
- 133 Kuitenkin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuin voi kyseisessä SEUT 267 artiklalla perustetussa tuomioistuinten välisessä yhteistyössä esittää asiakirjoista ilmenevien seikkojen perusteella kansalliselle tuomioistuimelle sellaisia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka voivat olla kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllisiä sen arvioidessa unionin oikeuden tietyn säännöksen tai määräyksen vaikutuksia (tuomio 18.5.2021, Asociația ”Forumul Judecătorilor din România” ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 201 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 134 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilyt siitä, oliko asianomainen tuomari riidanalaisen määräyksen antaessaan “riippumaton ja puolueeton tuomioistuin, joka on etukäteen laillisesti perustettu”, johtuvat ensiksikin siitä, että asianomainen tuomari nimitettiin, vaikka KRS:n päätöksestä nro 331/2018, jossa asianomaisen nimittämistä ehdotettiin, oli vireillä valitus Naczelný Sąd Administracyjnyssa, mistä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on seurannut, että nimitys on tapahtunut vastoin sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä.
- 135 Tältä osin sekä Puolan hallitus ja valtakunnansyyttäjä että Euroopan komissio ovat kuitenkin huomauttaneet, että ajankohtana, jolloin mainittu valitus tehtiin, voimassa olleet kansalliset säännöt ja erityisesti KRS:stä annetun lain 44 §:n 1b ja 4 momentin säännökset eivät olleet sanamuotonsa perusteella omiaan viittaamaan siihen, että tällainen valitus voisi lopulta johtaa siihen, että KRS:n näin esittämä hakijan nimitysehdotus voitaisiin asettaa kyseenalaiseksi, ja tämän vuoksi olla asianomaisen nimittämisen esteenä.
- 136 Käsiteltävässä asiassa esitetystä ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee lisäksi, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen arviointi, jonka mukaan asianomainen tuomari nimitettiin tuomareiden nimittämistä koskevien kansallisten säännösten vastaisesti, ei perustu siihen, että KRS:stä annetun lain 44 §:n 1b ja 4 momentin säännöksiä olisi nyt käsiteltävässä asiassa rikottu, vaan pikemminkin siihen, että kyseisen tuomioistuimen mukaan mainituissa kansallisissa säännöksissä itsessään rikotaan tiettyjä perustuslain ja unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä.
- 137 Tässä tilanteessa on niin, että jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lopulta päätyisi siihen, että kun otetaan huomioon asianomaisen tuomarin nimittämisen ajankohtana voimassa ollut kansallinen lainsäädäntö, pelkästään se seikka, että tämän tuomion 134 kohdassa tarkoitettu kaltainen valitus oli vireillä Naczelný Sąd Administracyjnyssa, ei ollut selvästi omiaan estämään tasavallan presidenttiä tekemästä tätä nimitystä, ei voitaisi katsoa, että mainittu nimitys olisi tapahtunut selvästi tuomareiden nimittämiseen sovellettavien perustavanlaatuisien sääntöjen vastaisesti siten kuin tämän tuomion 130 kohdassa mieleen palautetussa oikeuskäytännössä tarkoitetaan.
- 138 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kuitenkin myös viitannut yhtäältä siihen, että asianomainen tuomari nimitettiin vastoin Naczelný Sąd Administracyjнын lainvoimaista päätöstä, jolla määrättiin turvaamistoimena päätöksen nro 331/2018 täytäntöönpanon lykkäämisestä, vaikka tällainen täytäntöönpanon lykkääminen merkitsi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tasavallan presidentille kieltoa suorittaa tällainen nimitys.
- 139 Kuten tämän tuomion 46 kohdasta ilmenee, tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on viitannut siihen, että kyseinen nimitys on siten tapahtunut vastoin siviiliprosessilain 365 §:n 1 momenttia, 391 §:n 1 momenttia ja 398²¹§:ää, luettuina yhdessä KRS:stä annetun lain 44 §:n 3 momentin kanssa, jolla kyseiselle tuomioistuimelle annetaan toimivalta toteuttaa tällaisia turvaamistoimia, sekä perustuslain 7 ja 10 §:n säännöksiä, jotka koskevat täytäntöönpanovallan ja tuomiovallan jaon ja tasapainon periaatetta ja niiden toiminnan rajoja.
- 140 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on myös korostanut, että asianomaisen tuomarin nimittämisajankohtana Naczelný Sąd Administracyjny oli lisäksi lykännyt ratkaisun antamista päätöksestä nro 331/2018 tehdystä valituksesta odotettaessa tuomiota, joka unionin tuomioistuimen oli annettava saman kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön johdosta, joka johti tuomioon A.B. ym. Tältä osin on todettava, että

Naczelny Sąd Administracyjny pyrki tällä ennakkoratkaisupyynnöllä nimenomaan saamaan unionin tuomioistuimelta selvennystä siihen, ovatko edellä mainitut KRS:stä annetun lain 44 §:n 1b ja 4 momentin säännökset yhteensopivia unionin oikeuden ja unionin oikeudessa taatun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden kanssa.

- 141 Edellä esitetystä seuraa, että kun asianomainen tuomari nimitettiin, ei ensinnäkään voitu jättää huomiotta sitä, että päätöksen nro 331/2018, jossa ehdotettiin asianomaisen tuomarin nimittämistä, vaikutukset oli keskeytetty Naczelny Sąd Administracyjнын lainvoimaisella tuomioistuinratkaisulla. Tämän jälkeen oli ilmeistä, että tämä lykkääminen jatkuisi nyt käsiteltävässä asiassa siihen saakka, kunnes unionin tuomioistuin lausuu ennakkoratkaisukysymyksestä, jonka tämä sama kansallinen tuomioistuin oli saattanut sen käsiteltäväksi 22.11.2018 antamallaan päätöksellä asiassa, joka johti tuomioon A.B. ym., ja että mainitulla kysymyksellä pyrittiin nimenomaan selvittämään, onko unionin oikeus esteenä KRS:stä annetun lain 44 §:n 1b ja 4 momentin kaltaisille säännöksille. Tässä tilanteessa oli myös selvää, että unionin tuomioistuimelta mainitussa asiassa odotettu vastaus saattoi johtaa siihen, että Naczelny Sąd Administracyjнын on unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisesti jätettävä soveltamatta kyseisiä kansallisia säännöksiä ja tarvittaessa kumottava kyseinen KRS:n päätös kokonaisuudessaan.
- 142 Tässä yhteydessä on muistutettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että unionin oikeuden täysi tehokkuus edellyttää, että unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvaa asiaa käsittelevä tuomioistuin voi määrätä välitoimia annettavan tuomioistuinratkaisun täyden tehokkuuden takaamiseksi. SEUT 267 artiklalla käyttöön otetun järjestelmän tehokas vaikutus heikentyisi, jos kansallinen tuomioistuin, joka lykkää asian ratkaisemista siihen asti, kun unionin tuomioistuin on vastannut sen esittämään kysymykseen, ei voisi määrätä välitoimista ennen kuin se on tehnyt päätöksensä unionin tuomioistuimen antaman vastauksen pohjalta (ks. vastaavasti tuomio 19.6.1990, Factortame ym., C-213/89, EU:C:1990:257, 21 ja 22 kohta ja tuomio 9.11.1995, Atlanta Fruchthandelgesellschaft ym. (I), C-465/93, EU:C:1995:369, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämän järjestelmän tehokkuus vaarantuisi myös, jos tällaisten välitoimien sitovuus voitaisiin jättää huomiotta erityisesti sen jäsenvaltion viranomaisen taholta, jossa mainitut toimet määrättiin.
- 143 Asianomaisen tuomarin nimitys Naczelny Sąd Administracyjнын 27.9.2018 antamaan lainvoimaiseen määräykseen liittyvän sitovuuden vastaisesti ja odottamatta unionin tuomioistuimen ratkaisua asiassa, joka johti tuomioon A.B. ym., heikensi SEUT 267 artiklalla käyttöön otetun järjestelmän tehokkuutta. Tältä osin on lisäksi todettava, että unionin tuomioistuin on tuomionsa A.B. ym. tuomiolauselmassa tältä osin kyseisen tuomion 156–165 kohdassa esitettyihin seikkoihin nojautuen katsonut, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä säännöksille, joilla muutetaan voimassa olevaa kansallista oikeutta ja joiden mukaan
- yhtäältä huolimatta siitä, että Sąd Najwyższyn kaltaisen tuomioistuimen tuomarinvirkaa hakenut henkilö on valittanut KRS:n kaltaisen elimen päätöksestä olla esittämättä hänen nimittämistään ja esittää tasavallan presidentille muita ehdokkaita, tällainen päätös tulee lopulliseksi siltä osin kuin siinä esitetään kyseisten muiden ehdokkaiden nimittämistä, joten kyseinen valitus ei ole esteenä sille, että tasavallan presidentti nimittää viimeksi mainitut henkilöt, eikä mainitun päätöksen mahdollinen kumoaminen siltä osin kuin valittajaa ei esitetty nimitettäväksi voi johtaa hänen tilanteensa arvioimiseen uudelleen kyseisen viran mahdollisen täyttämisen kannalta, ja

– toisaalta tällaisen valituksen perusteeksi ei voida esittää väitettä siitä, että se, täyttivätkö ehdokkaat nimittämisehdotuksen esittämistä koskevan päätöksen yhteydessä huomioon otettavat kriteerit, oli arvioitu virheellisesti,

jos – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava kaikkien merkityksellisten seikkojen perusteella – ilmenee, että kyseiset säännökset herättävät yksityisissä perusteltuja epäilyjä siitä, ovatko tasavallan presidentin mainittujen KRS:n päätösten pohjalta nimittämät tuomarit täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ja erityisesti lainsäädäntö- ja toimeenpanovallan välittömän tai välillisen vaikutusvallan ulottumattomissa ja neutraaleja vastakkain oleviin intresseihin nähden, ja johtavat siten siihen, ettei kyseisiä tuomareita koeta riippumattomiksi tai puolueettomiksi, mikä on omiaan heikentämään sitä luottamusta, jota oikeuslaitoksen täytyy herättää yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa ja oikeusvaltiossa.

144 Unionin tuomioistuin katsoi samassa tuomiossa A.B. ym., että jos ilmenee, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on rikottu, unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta on tulkittava siten, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on sen perusteella jätettävä soveltamatta mainittuja säännöksiä ja sovellettava niiden sijasta aikaisemmin voimassa olleita kansallisia säännöksiä ja harjoitettava itse viimeksi mainituissa säännöksissä tarkoitettua tuomioistuinvalvontaa.

145 Kuten tämän tuomion 49 kohdasta ilmenee, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kolmanneksi myös niiden olosuhteiden osalta, joissa asianomainen tuomari nimitettiin päätöksen nro 331/2018 perusteella, tuonut esiin epäilyt, joita sillä oli asianomaisen henkilön nimittämistä ehdottaneen KRS:n riippumattomuudesta.

146 Nämä epäilyt johtuivat yhtäältä siitä, että eräiden siihen asti KRS:n muodostaneiden jäsenten kulumassa ollutta, perustuslain 187 §:n 3 momentin mukaista neljän vuoden toimikautta oli lyhennetty, ja toisaalta siitä, että KRS:stä annettuun lakiin hiljattain tehtyjen muutosten seurauksena KRS:n 15 jäsentä, jotka olivat tuomareita ja jotka muut kansalliset tuomarit olivat aiemmin valinneet, nimitti – siltä osin kuin kyse on uudesta KRS:sta – Puolan lainsäädäntövallan osa sillä seurauksella, että tässä uudessa kokoonpanossa KRS:n muodostavista 25:stä jäsenestä 23 oli Puolan toimeenpanovallan ja lainsäädäntövallan nimittämiä tai kuuluivat niihin.

147 Unionin tuomioistuimella on jo ollut useissa hiljattain annetuissa tuomioissa tilaisuus täsmentää, että pelkästään se, että Sąd Najwyższyn tuomarit nimittää tasavallan presidentti, ei voi johtaa siihen, että he ovat tasavallan presidentistä riippuvaisia, eikä se voi herättää epäilyjä heidän puolueettomuudestaan, jos asianomaisiin henkilöihin ei heidän nimittämisenä jälkeen kohdisteta mitään painostusta eivätkä he saa ohjeita tehtäviään hoitaessaan (tuomio 19.11.2019, A.K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 133 kohta; tuomio A.B. ym., 122 kohta ja tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskevat kurinpitosäännöt), C-791/19, EU:C:2021:59697, 97 kohta).

148 Unionin tuomioistuin on samoissa tuomioissa kuitenkin myös maininnut, että on tarpeen varmistua siitä, että nimityspäätösten tekemiseen johtavat aineelliset edellytykset ja menettelysäännöt ovat sellaisia, ettei yksityisille voi herätä niiden johdosta perusteltuja epäilyjä siltä osin, ovatko asianomaiset tuomarit täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, ovatko he neutraaleja vastakkain oleviin intresseihin nähden, sen jälkeen kun asianomaiset henkilöt on nimitetty, ja että tätä varten on tärkeää muun muassa, että mainitut edellytykset ja menettelysäännöt on laadittu siten, että tämän tuomion 109 ja 110 kohdassa mieleen palautetut vaatimukset täyttyvät (tuomio 19.11.2019, A.K. ym. (Ylimmän

tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 136-138 kohta, A.B. ym., 123 kohta ja tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskevat kurinpitosäännöt), C-791/19, EU:C:2021:59697, 98 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 149 Todettuaan ensin, että perustuslain 179 §:n mukaan tasavallan presidentti nimittää Sąd Najwyższy tuomarit KRS:n eli sellaisen elimen ehdotuksesta, jolle on annettu perustuslain 186 §:ssä tehtäväksi valvoa tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuutta, unionin tuomioistuin totesi, että tällaisen elimen myötävaikutus tuomareiden nimittämismenettelyn yhteydessä voi lähtökohtaisesti olla omiaan edistämään kyseisen menettelyn objektiivisuutta rajaamalla sitä liikkumavaraa, joka tasavallan presidentillä on, kun hän käyttää hänelle tällä tavoin myönnettyä toimivaltaa, mutta täsmänsä samalla, että näin on kuitenkin vain muun muassa sillä edellytyksellä, että mainittu elin on itse riittävän riippumaton lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta ja viranomaisesta, jolle sen on annettava tällainen nimitysehdotus (tuomio 19.11.2019, A.K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 136–138 kohta; tuomio A.B. ym., 124 ja 125 kohta ja tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskevat kurinpitosäännöt), C-791/19, EU:C:2021:59697, 99 ja 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 150 Unionin tuomioistuin on kuitenkin hiljattain katsonut, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitsevat kaksi seikkaa, joista on kyse tämän tuomion 146 kohdassa, yhdessä sen kanssa, että ne liittyvät asiayhteyteen, jossa oli odotettavissa, että lyhyen ajan kuluttua Sąd Najwyższyssä olisi haettavana useita virkoja, olivat omiaan herättämään perusteltuja epäilyjä KRS:n riippumattomuudesta ja sen roolista nimittämismenettelyissä, joiden oli määrä johtaa mainittuihin Sąd Najwyższy tuomarin virkoihin nimittämisiin (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskevat kurinpitosäännöt), C-791/19, EU:C:2021:59697, 104–108 kohta).
- 151 Neljänneksi niistä erityisistä olosuhteista, joissa tasavallan presidentti nimitti asianomaisen tuomarin ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevän jaoston tuomariksi, joka sitten antoi riidanalaisen määräyksen, on todettava, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee ensinnäkin, että mainittu nimitys tapahtui ja määräys annettiin, vaikka Sąd Najwyższy (Izba cywilna) käsiteltäväksi oli pääasian yhteydessä saatettu vaatimus, joka koski kaikkien tuolloin ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevässä jaostossa toimivien tuomareiden jääväämistä. Toiseksi kyseisessä päätöksessä esitetyistä toteamuksista ilmenee myös, että tämän jääväämistä koskevan vaatimuksen tueksi esitetyt perustelut liittyivät muun muassa olosuhteisiin, joissa viimeksi mainitun jaoston muodostavien tuomareiden nimitykset tapahtuivat, eli olosuhteisiin, jotka olivat monilta osin analogiset niiden olosuhteiden kanssa, joissa itse asianomaisen tuomarin nimitys tapahtui.
- 152 Kun tämän tuomion 138–151 kohdassa mainittuja olosuhteita tarkastellaan yhdessä, ne voivat – ellei ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle tältä osin kuuluvista lopullisista arvioinneista muuta johdu – johtaa yhtäältä päätelmään, jonka mukaan asianomainen tuomari nimitettiin selvästi vastoin Sąd Najwyższy tuomareiden nimittämismenettelyä koskevia perustavanlaatuisia sääntöjä, jotka liittyvät erottamattomasti kyseisen tuomioistuinjärjestelmän perustamiseen ja toimintaan tämän tuomion 130 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla.

- 153 Toisaalta, ja samoin varauksin, kaikki mainitut olosuhteet voivat saada ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen päättelemään, että olosuhteet, joissa asianomaisen tuomarin nimitys näin tapahtui, vaaransivat sen lopputuloksen integriteetin, johon pääasiassa kyseessä oleva nimittämismenettely on johtanut, koska ne myötävaikuttavat siihen, että yksityisissä herää perusteltuja epäilyjä siitä, onko tämä tuomari täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa ja neutraali vastakkain oleviin intresseihin nähden, ja siihen, ettei kyseisiä tuomareita koeta riippumattomiksi tai puolueettomiksi, mikä on omiaan heikentämään sitä luottamusta, jota oikeuslaitoksen täytyy herättää mainituissa yksityisissä demokraattisessa yhteiskunnassa ja oikeusvaltiossa.
- 154 Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätyy tällaisiin päätelmiin, on siis katsottava, että olosuhteet, joissa asianomaisen tuomarin nimitys näin tapahtui, ovat käsiteltävässä asiassa omiaan estämään sen SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta johtuvan vaatimuksen täyttymisen, jonka mukaan silloin, kun elintä, jonka on määrä lausua – kuten asianomaisen tuomarin nyt käsiteltävässä asiassa yhden tuomarin kokoonpanossa – siirrosta, joka koskee W.Ż:n kaltaista tuomaria, joka ei ole antanut siirtoon suostumustaan, voidaan pyytää tulkitsemaan ja soveltamaan unionin oikeutta, tällaisen elimen on oltava tässä määräyksessä tarkoitettu riippumaton ja puolueeton, etukäteen laillisesti perustettu tuomioistuin.
- 155 Tässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on vielä täsmennettävä Sąd Najwyższy (Izba cywilna) kolmen tuomarin kokoonpanossa esittämiin kysymyksiin annettavissa vastauksissaan, että viimeksi mainitun tuomioistuimen on unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisesti todettava, että riidanalainen määräys on mitätön, ilman että mikään kansallisen oikeuden säännös voisi tätä estää.
- 156 Tässä yhteydessä on nimittäin muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteella vahvistetaan unionin oikeuden etusija jäsenvaltioiden oikeuteen nähden. Kyseinen periaate velvoittaa siis kaikki jäsenvaltioiden elimet huolehtimaan unionin eri oikeussääntöjen täyden vaikutuksen toteutumisesta, eikä jäsenvaltioiden oikeudella voida puuttua siihen vaikutukseen, joka näillä eri oikeussäännöillä katsotaan olevan mainittujen valtioiden alueella (tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 244 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 157 Unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla se, että jäsenvaltio vetoaa kansallisen oikeuden säännöksiin, vaikka ne olisivatkin perustuslain tasoisia, ei saa vahingoittaa unionin oikeuden yhtenäisyyttä ja tehokkuutta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen vaikutukset nimittäin koskevat kaikkia jäsenvaltion elimiä kansallisten säännösten – mukaan lukien perustuslaintasoiset säännökset – voimatta tätä estää (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 245 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 158 Tältä osin kaikkien kansallisten tuomioistuinten velvollisuutena on niiden toimivaltaan kuuluvissa asioissa jäsenvaltion eliminä tarkemmin sanoen jättää soveltamatta kaikkia sellaisia kansallisia säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa sellaisen unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen kanssa, jolla on välitön oikeusvaikutus, niiden käsiteltäväksi saatetussa oikeusriidassa (tuomio 18.5.2021, Asociația Forumul Judecătorilor din România ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 248 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 159 Koska SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetetaan lisäksi jäsenvaltioille selvä ja täsmällinen velvollisuus saavuttaa tietty tulos eikä siihen liity niiden tuomioistuinten, joiden on tulkittava ja sovellettava unionin oikeutta, riippumattomuutta koskevia ehtoja, Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) kolmen tuomarin kokoonpanossa toimiessaan on siten velvollinen takaamaan toimivaltansa rajoissa kyseisen määräyksen täyden vaikutuksen (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, 250 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), mikä nyt käsiteltävässä asiassa – ja jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen vielä suoritettavista arvioinneista muuta johdu – edellyttää tämän tuomion 39 kohdassa esitetty huomioon ottaen, että tämä määräys on todettava mitättömäksi.
- 160 Tältä osin on vielä täsmennettävä, että jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tällaisen määräyksen on antanut elin, joka ei ole unionin oikeudessa tarkoitettu riippumaton ja puolueeton tuomioistuin, joka on laillisesti perustettu, mihinkään oikeusvarmuuden periaatteesta johtuviin tai väitettyyn oikeusvoimaan liittyviin seikkoihin ei voida käsiteltävässä asiassa tehokkaasti vedota sen estämiseksi, että Sąd Najwyższyn (Izba cywilna) kaltainen tuomioistuin, joka toimii kolmen tuomarin kokoonpanossa, toteaa tällaisen määräyksen mitättömäksi.
- 161 Kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetyt seikat, esitettyyn kysymykseen on vastattava, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu jääväämistä koskeva vaatimus, joka liittyy valitukseen, jolla tuomioistuimessa, joka voi tulkita ja soveltaa unionin oikeutta, tehtäviään hoitava tuomari on riitauttanut päätöksen, jolla hänet on siirretty ilman hänen suostumustaan, on silloin, kun tämä on välttämätöntä kyseessä olevan menettelyllisen tilanteen valossa unionin oikeuden ensisijaisuuden takaamiseksi, todettava mitättömäksi määräys, jolla elin, joka toimii viimeisenä oikeusasteena ja yhden tuomarin kokoonpanossa, on jättänyt mainitun valituksen tutkimatta, jos kaikista edellytyksistä ja olosuhteista, jotka liittyivät tämän yhden tuomarin kokoonpanon tuomarin nimittämismenettelyyn, ilmenee, että tämä nimitys on tehty selvästi vastoin perustavanlaatuisia sääntöjä, jotka liittyvät erottamattomasti kyseisen tuomioistuinjärjestelmän perustamiseen ja toimintaan, ja että mainitun menettelyn lopputuloksen integriteetti on vaarantunut ja aiheuttanut siten yksityisille perustellun epäilyksen asianomaisen tuomarin riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta, niin että mainitun määräyksen ei voida katsoa olevan SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettun riippumattoman ja puolueettoman, etukäteen laillisesti perustettun tuomioistuimen antama.

Oikeudenkäyntikulut

- 162 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe ennakkoratkaisua pyytäneessä elimessä vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi ennakkoratkaisua pyytäneen elimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu jääväämistä koskeva vaatimus, joka liittyy valitukseen, jolla tuomioistuimessa, joka voi

tulkita ja soveltaa unionin oikeutta, tehtäviään hoitava tuomari on riitauttanut päätöksen, jolla hänet on siirretty ilman hänen suostumustaan, on silloin, kun tämä on välttämätöntä kyseessä olevan menettelyllisen tilanteen valossa unionin oikeuden ensisijaisuuden takaamiseksi, todettava mitättömäksi määräys, jolla elin, joka toimii viimeisenä oikeusasteena ja yhden tuomarin kokoonpanossa, on jättänyt mainitun valituksen tutkimatta, jos kaikista edellytyksistä ja olosuhteista, jotka liittyivät tämän yhden tuomarin kokoonpanon tuomarin nimittämismenettelyyn, ilmenee, että tämä nimitys on tehty selvästi vastoin perustavanlaatuisia sääntöjä, jotka liittyvät erottamattomasti kyseisen tuomioistuinjärjestelmän perustamiseen ja toimintaan, ja että mainitun menettelyn lopputuloksen integriteetti on vaarantunut ja aiheuttanut siten yksityisille perustellun epäilyksen asianomaisen tuomarin riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta, niin että mainitun määräyksen ei voida katsoa olevan SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun riippumattoman ja puolueettoman, etukäteen laillisesti perustetun tuomioistuimen antama.

Allekirjoitukset